

PAYALLAR YAYLASINA

YÖRÜKLERİN GÖÇ YOLLARI

PAYALLAR GÜNAY DEMİREL ORTAOKULU
TÜBİTAK 4006
ALANYA - 2018

TÜBİTAK - 4006
PROJE NO:396663

AMACIMIZ

**YÖRESEL KÜLTÜRÜMÜZ OLAN
YÖRÜK KÜLTÜRÜNDE HER YIL DÜZENLİ
OLARAK YAPILAN YAYLA GÖÇLERİNDE
İZLENEN İSTİKAMETİN TESPİT
EDİLMESİ.**

PROJE SAHİBİ

MUHAMMET DEMİRKAYA
(Sosyal Bilgiler Öğretmeni)

CEREN BARCIN
(8/B Sınıfı)

BUSE ULUKAYA
(8/B Sınıfı)

FİRDEVS UYSAL
(8/B Sınıfı)

AL DEVESİ MOR KÖŞEKLİ

Al devesi mor köşekli
Emmim oğlu bol dōşekli
Sürüp gider yaylasına
Nazlı gelir bel kuşaklı

Sürüp gider yaylasına
Kilim sermiş kayasına
Az verdim de çok yalvardım
Ben bu kızın anasına
(Antalya Yöresi – Anonim)

YÖRÜKLERİN GÖÇ YOLLARI

Göçebelik, bir topluluğun, bir toplumsal kümenin yaşamlarını ve soylarını sürdürebilmek için belirsiz süreli aralıklarla yer değiştirme geleneği ya da alışkanlık olarak tanımlanmaktadır.

Göç olayı bizim yöremizde sürekli olarak değil yaz-kış , yayla – sahil olarak gerçekleşmiştir. Payallar halkının büyük çoğunluğu yetmişli yıllara kadar göçebe olarak yaşamaktaydı.

Yöremizde genellikle Mayıs ayında yaylaya , Eylül ayında sahile göç yapılmaktaydı. Yaylaya giderken ve gelirken hayvanlarla gidilip gelindiği için belirli noktalarda “konaklarda” dinlenerek yollarına devam etmekteydiler.

için yoğurt koyulan işlenmiş bütün deri. Bu kadar açıklamadan sonra yayığı yaymak için kullanılan ahşap **bişşeği** de söyleyelim...

7. KONAK, DOLAMAÇ

Bu konak ismini dolanbaçlı yollarından almıştır. Bu konak artık yaylaya çıkılmadan verilen son moladır ve bundan sonra hedef Payallar Çatmalı Yaylasıdır.

Yedi konaklık bir yolculuktan sonra Payallar (Çatmalı Yaylası) , Alanya' da ikamet eden Yörüklerin en uzak yaylalalarından bir tanesidir Çatmalı Yaylası. İsmi de ilginç bir öyküsü vardır. Payallar halkı yaylada ikamet ederken , beş on çadırdan oluşan bir oba gelip onların yerleşim yerlerine çadır kurmaya çalışıyorlar , Payallar halkı yaptıklarının yanlış olduğunu söyleseler de gelen oba çadırlarını kurmuşlardır. Ancak durumu kabullenmeyen Payallar halkı etrafta hayvanları ile bulunan Payallarlı kişilere haber vererek , istişare etmişler ve yaylayı sahiplenmeye çalışanların yayladan çıkarılmaları gerektiği kararına varılmıştır. Bir gün sabaha yakın o kişiler zor kullanılarak yayladan çıkarılmış ve bu zorla çıkarma esnasında çatma kullanıldığı için çatmalı yaylası denmiştir. **Çatma** nedir diyecek gibisiniz ,yörüklerin yayık yayarken tuluğu astığı üç ahşap diki diyebiliriz. **Tuluk** ise içine yaymak

Nisan ayının yirmisinden sonra koyun sürüleri yola çıkmaya başlar. Mayıs ayının ilk haftası , genellikle pazarı pazartesiye bağlayan gece sahilde bir şey bırakmadan yükler hayvanlara yüklenir.

Bu 15 günlük dönem yörükler için çok önemli kabul edilir. Gece saat 3 sularında göç başlar. Önce develer, sonra çocukların kontrolünde inekler ve diğer yük hayvanları ile göç başlamıştır.

1. KONAK, GÜZELBAĞ

7- 8 saatlik bir yolculuktan sonra Güzelbağ Mahallesi'ne varılır. Orada bulunan büyük bir mezarlığın yanına konulur. Bu büyük mezarlığın sebebi geçmişte burada yaşayan insanların salgın hastalık nedeniyle toplu olarak ölmesi olarak bilinmektedir. Güzelbağ önceleri Gündoğmuş ilçesine bağlı iken günümüzde Alanya'ya bağlıdır, Geçmişinin Selçuklulara kadar uzandığı söylenir .

Sarınc ,etrafında su bulunmayan ve suyun kayalardan damlayarak biriktiği doğal bir güzellik, Yörükler içinse , susuz hayvanlarının su ihtiyacının giderildiği yerdir Sarınc ile ilgili bir de güzel hikaye vardır. Tarihte bu Sarnıcı yapanların zamanla nedeni belli olmayan durumlardan bu Sarnıcı kapattığı rivayet edilir. 1 Temmuz ayında yöreden atı ile geçmektedir ve atı çok susamıştır. Yolcunun atı Sarnıcı'n olduğu yere gelince ayakları ile sarnıcın olduğu yere vurmaya başlar ve atın bu ısrarlı tavrı sahibinin dikkatini çeker , atın vurduğu sıvalı duvarı kırınca o muhteşem manzara ortaya çıkar .

Her konakta olduğu gibi Yörüklerin olmazsa olmazı gece konak yerinin ortasına büyük bir ateş yakmaktır. Bu ateş göçü yükleyinceye kadar yanar. Aynı ateş sarınc'ta da yakılır.

6. KONAK, AKARCA

Yüksek dağın ortasından aşağıya doğru bembeyaz köpüklerle akan bir su hayal edin, tam işte orası Akarca. Akan suyun bir kilometre uzağa bile duyulduğu bir doğa harikası. Artık Yörük annelerin çocuklara kuzulak, yemlik, yarpuz, toplamaya başladığı; otların , çiçeklerin bollaştığı ve kara ayak basılan yerdir Akarca. Bu konaktan çok erken hareket edilmez güneş doğmadan önce yola çıkılır.

4. KONAK, ORTAKÖY(SEKİ)

Göç yolunda dördüncü konağımız Ortaköy yakınlarındaki Seki. Burada hayvanlar genel olarak ağaçlık alan fazla olduğu için yaprak ile beslenir. Yaylaya çıkıncaya kadar ağaçlık başka alan olmadığı için son kez ekmek yapılır.

5. KONAK, SARINÇ (SARNIÇ)

Göç yolunda 5. Konağımız Sarınç , konaklar içerisinde en güzel konak olarak nitelendirilir, herkes için ayrı bir anı herkes için unutulmayacakları barındıran konağın adıdır Sarınç.

Bundan sonraki bütün konaklar Gündoğmuş ilçesine bağlıdır. Konağa gelince hayvanların yükü alınır. konak yerlerinde eşyaları koymak için taştan yapılmış kısımlar bulunmaktadır. Hemen yemekler pişirilir, hayvanlar beslenmeleri için etrafta otlatılır. Konak yerinde akşam yemeği yendikten sonra gece yolculuk başlar, istikamet ikinci konaktır.

Güzelbağ (Kızılağaç)

2.KONAK, KEMER KÖPRÜ(ORTAKONUŞ)

Bu konak Gündoğmuş sınırları içinde bulunan Ortakonuş Köyü'nde bulunmaktadır. İlk konakta yapılan işler burada da yapılır. Bu konak ile ilgili hazin bir öykü anlatılır. Eşi vefat eden bir bayana evlenmeden önce gönül bağı olan birisi o bayan hakkında dedikodu yapınca , bayanın abisi anlatılanları gerçek zannederek kardeşini buz gibi Alara Çayı'nın sularına atmış ,bayan bir ağaç dalına tutunmuş ama abisi kardeşine kurşun atarak, soğuk sularda kaybolmasına sebep olmuş daha sonra bayanın hiçbir kusuru olmadığı anlaşılmış ama nafiye ...

3. KONAK , KIRK DÖNME

Kırk dönme nedir diyorsanız , taşların çok güzel döşendiği, dar , sarp ve kırk dönemeçten oluşan bir göç yolu.

Genelde 6 Mayıs tarihlerinde bu mevkide olunur ve Hıdırelleze denk geldiği için Yörüklerin "göçetlik" diye tabir ettiği kıyafetleri yağın yağmular ile ıslanıp boyaları akar ise göç, tabiri caiz ise gençler için zehir olur çünkü özlemle bekledikleri göç zamanında sahip oldukları çok güzel göçetlikleri solmuştur.

